

Vedtatt av hovudutvalet
for kultur, idrett og
inkludering
12.02.2025

Kultur bygger samfunn

Regional plan for kultur 2023-2035[©]

Årsplan 2025

Foto: Anne Kristin Kjærland/Vestland fylkeskommune

Innleiing

Arsplan for 2025 viser korleis Vestland fylkeskommune aktivt og meir konkret skal jobbe for å følgje opp handlingsprogrammet for Kultur bygger samfunn - regional plan for kultur 2023- 2035.

Mål, delmål og strategiar i Kultur bygger samfunn - regional plan for Kultur 2023-2035 gjeld for heile fylket. Planen gir retning til det breie kulturfeltet slik at kommunane, fylkeskommunen, staten, sivilsamfunn og kulturaktørar i Vestland kan samarbeide.

Handlingsprogrammet 2023-2026 gjeld i 4 år og er utarbeidd i samarbeid med kommunar og kulturfeltet i Vestland. Det er eit felles ansvar å realisera tiltaka i handlingsprogrammet. Årsplanar syner korleis fylkeskommunen jobbar for å følgje opp handlingsprogrammet med konkrete tiltak. Desse tiltaka og handlingane er knytt opp mot satsingar i budsjettet.

Utviklingsplan for Vestland 2024 - 2028 er vedteken og gir føringar for korleis regionale planar vert følgt opp. I utviklingsplanen er det varsla ei gjennomgang av plansystemet. Mange strategiar og temaplanar er difor sett på vent. Alle planar skal m.a. korrespondere tett med utviklingsplanen. I lys av dette har vi valt å organisere tiltaka i årsplan 2025 for regional plan for kultur under åtte kategoriar. Desse kategoriane er sentrale tema i sjølve planen og korresponderer godt med utviklingsplanen.

Fylkeskommunen har fleire kontinuerlege satsingar, som er viktige for rolla som samfunnsutviklar. Desse satsingane omfattar tilskotsordningar, kompetanse- og kunnskapsutvikling, nettverk og partnerskap. Dei er svært viktige i oppfølginga av vedtekne mål i regional plan for kultur. I tillegg er vår rolle som tenesteleverandør, som rettleiar og høyringspart ovanfor kommunane og som høyringspart i nasjonale saker, viktig for å nå dei kulturpolitiske måla i regional plan for kultur.

Kultur bygger samfunn - Regional plan for kultur

DELMÅL

- 1.1 Kulturelle kraftsenter skal utvikle regionale kvalitetar og ressursar
- 1.2 Vestland skal ha eit profesjonelt kulturliv på høgt nivå
- 1.3 Samarbeid mellom profesjonelle og frivillige aktørar, private og offentlege partar skal vere grunnlaget for satsing på topp og breidde
- 1.4 Vestland skal ha ein berekraftig kulturell infrastruktur med eit mangfaldig tilbod for alle
- 1.5 Ein offensiv kulturpolitikk på alle tre forvaltningsnivå skal støtte opp om initiativ og satsingar i kulturlivet

- 2.1 Innbyggerane skal ha høve til å delta i og utvikle kulturlivet
- 2.2 Kulturlivet bygger på likeverd og mangfald, og skal motverke utanforskap
- 2.3 Vestland skal ha opne og inkluderande kulturarenaer
- 2.4 Kulturlivet skal styrkast gjennom samhandling

- 3.1 Kulturell verdiskaping skal bygge på profesjonalitet, samvirke og innovasjon
- 3.2 Berekraftig forvaltning av kultur- og naturarven skal vere basis for nyskaping
- 3.3 Kunstnarar og andre kulturaktørar skal kunne arbeide og leve av verksemda si
- 3.4 Kulturell verdiskaping skal styrkast gjennom utdanningstilbod og gode nettverk for kunnskaps- og erfaringsdeling

- 4.1 Kunnskapsproduksjon og forskning skal styrkast
- 4.2 Det skal leggast til rette for forskning og kunnskapsutvikling i samarbeid mellom universitets- og høgskulesektoren (UH), offentlig forvaltning og kulturlivet
- 4.3 Det skal leggast til rette for auka nasjonalt og internasjonalt kunnskapssamarbeid
- 4.4 Nettverk, klynger, regionale kompetansesenter og samhandlingsarenaer skal styrkast

Foto: Emmerense Kjerstad/Vestland fylkeskommune

Frå årsplan 2024 til 2025

Ein har gått gjennom årsplanen frå 2024 og oppdatert status for dei ulike tiltaka i eit eige dokument. Fleire tiltak er ferdigstilte, nokre går ut, og nokre er vidareført til 2025. Årsplan 2024 vart bygd opp med ei stor mengde av tiltak som vart lenka opp mot strategiar, delmål og mål. Dette førte til for mange tiltak som hadde karakter av pågåande satsingar, tenester og gjentakingar. Årsplan 2024 vart for omfattande og ikkje særleg eigna som styringsdokument.

Årsplanen for 2025 har fått eit enklare format, i samsvar med vedtak i Fylkestinget 19. mars - PS18/2024. Duplikat og fortløpande oppgåver i årsplan 2024 er fjerna. Direktør for kultur og folkehelse meiner at årsplan 2025, med si forenkling, vert eit betre styringsdokument for fylkeskommunen si oppfølging av regional plan for kultur. Den legg betre til rette for gjennomføring og måloppnåing. Dessutan er årsplanen kopla sterkare til økonomiplanen. For fylkeskommunen sin del inneber dette prioriteringar av bemanning og økonomiske verkemiddel.

Samanheng regional plan, handlingsprogram og årsplanar

Regional plan
(2023-2035)

1. Visjon
2. Hovudmål
3. Satsingar

Handlingsprogram
(2023-2026)

1. Delmål
2. Strategiar for å nå delmåla
3. Vidare planarbeid

Årsplanar

1. Prioritert tiltak inneverande året
2. Fellesverktøy
3. Etablert teneste

Prioriterte tiltak 2025

1. Kultur for alle, frivillighet og lokaldemokrati

Inkludering og mangfald, attraktive lokalsamfunn, livskvalitet

- a. Evaluere den regionale effekten av, og vidareutvikle, distriktsmusikarordninga.
- b. Markere Utvandrarjubileet i 2025.
- c. Evaluere og vidareutvikle Ung kultur møtes (UKM).
- d. Følgje opp Fritidserklæringa Vestland og oppmode kommunar om å vedta lokale fritidserklæringar med mål om at fleire barn og unge skal kunne delta i fritidsaktivitetar, og vidare styrke økonomiske støtteordningar, utlånstilbod og transporttilbod.
- e. Følgje opp tilrådingar i tilstandsrapport over Vestland fylkeskommunen sitt arbeid med universell utforming knytt til kultur/sivilsamfunn.
- f. Gjennomføre Friluftslivets år 2025 (FÅ25) saman med aktørane, der mangfald og inkludering står i fokus.
- g. Lansere Kringom, ein ny digital kunnskapsportal om natur- og kulturhistoria i Vestland, og starte redaksjonelt arbeid med artikkelproduksjon og rekruttering av forfattarar.
- h. Det skal jobbast vidare med ordninga for gratis utlån av fylkeskommunale bygg for aktivitet med barn og unge som målgruppe, med verknad frå 2025.
- i. Støtte opp under arbeidet med regional kulturkrets i Vestland, for å samle den regionale kulturfrivilligheita og lokale (amatør)kulturråd under ein paraply.
- j. Kartlegge korleis kommunane jobbar med kultur og frivillighet opp mot innvandrarar og dele beste praksis.
- k. Oppfølging av prosjektet musikkterapi i VGO 2024-2026.
- l. Markera og vera til stades på pridemarkeringar i fylket

2. Infrastruktur, møteplassar og arena

Attraktive lokalsamfunn, fysiske omgjevnader

- a. Utarbeide kunnskapsgrunnlag for kulturarenaer som grunnlag for politikktforming på feltet.
- b. Revidere temaplan for anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i samarbeid med kommunane, idrettskretsen og andre relevante aktørar.
- c. Vidareutvikle arbeidet med nyskapande anlegg for fysisk aktivitet og evt. arbeide for justering av spelemiddelordninga. Følg opp prosjektet sine ulike fasar, gjennomføre kompetansehevande tiltak.
- d. Etablere nasjonal digital infrastruktur for bibliotek i eit samarbeid mellom Nasjonalbiblioteket, andre fylkeskommunar og kommunar.
- e. Forsøkskommuneordning - Vertskommunemodellen for samarbeid om 1. felles utfordringar knytta til arkivbevaring av den immaterielle kulturarven. 2. ivaretaking av dei overordna demokratiske rettane i arkiva.
- f. Arbeide for realisering av Griegkvartalet, under føresetnad om at staten tek hovuddelen av kostnaden.
- g. Bidra til å utvikle eit nasjonalt ressurs- og kompetansesenter for dataspel og e-sport.
- h. Bidra til etablering av verdsarvsenter ved Urnes, Nærøyfjorden og Bryggen.
- i. Bidra til etablering av fellesmagasin og samlingsentrum for musea.
- j. Ta i bruk i nytt arkivbygg for papirbasert, fotografisk og audiovisuelt arkivmateriale.
- k. Jobbe vidare med eit formidlingssenter for Gulatinget.
- l. Bidra til etablering av bygningsvernsentra i Vestland.

3. Samarbeid og nettverksbygging

- a. Utvikle regionalt kompetansenettverk for oppfølging av det nasjonale Kyrkjebevaringsprogrammet.
- b. Sikre satsinga på kulturvernorganisasjonar gjennom støtte til Vestland kulturvernnettverk.
- c. Gjennomføre utviklingsprosjekt for å styrke samarbeid mellom folkebibliotek og barnehage jf. tiltak i Leselyststrategien 2024-2030.
- d. Etablere regionalt nettverk for kultur for kommunane og fylkeskommunen, i samarbeid med KS.
- e. Støtte opp under å utvikle og vidareutvikle kulturnæringsklynger.
- f. Revitalisere eksisterande samarbeid, og etablere ny digital samarbeidskultur i prosjektet *Å Vestland, Vestland* for å styrke biblioteka og bibliotektilbodet i fylket.
- g. Legge til rette for internasjonalt kunnskapssamarbeid på kulturfeltet for kommunar og andre aktørar.
- h. Vidareføre samarbeidet med Antidoping Norge om dopingførebyggjande arbeid i vgs. og i lokalsamfunna.

4. Verdiskaping

Kreativ næring, innovasjon, teknologi, digitalisering

- a. Gjennomgang av tilskotsforvaltning og politisk handlingsrom på kulturområdet.
- b. Målretta satsing på kompetanseutvikling om digital inkludering, digital kjeldekritikk og KI i folkebiblioteka.
- c. Opprette eit slagkraftig regionalt kulturfond på 15 millionar ved å slå saman Kulturelt utviklingsprogram (KUP) med staten si nye satsing på regionale kulturfond.
- d. Styrke samarbeidet og utvikle kunnskapsgrunnlag om kulturbasert verdiskaping i fylket.
- e. Styrke regionalparkane som lokale verdiskapingstiltak.

5. Utdanning og talentutvikling

Kompetanseheving

- a. Følgje opp samarbeid med kulturskulerådet og kommunane om talentutvikling og fordjupingstilbod.
- b. Jobbe for fleire lærlingplassar, praksisplassar og hospiteringsordningar på kulturfeltet i samarbeid med forskingsinstitusjonar og kulturaktørar.
- c. Legge til rette for at unge utøvarar kan kombinere satsing i idretten ved ulike vidaregåande skular og høgskular/universitet i fylket.
- d. Arbeide for å etablere tilbod om høgare utdanning på universitets- og høgskulenivå innafor fartøyvern, samtidig som fagkompetanse og infrastruktur for handverksopplæring vert styrkt.

6. Profesjonell og institusjonell utvikling

Kulturinstitusjonar, sterke fagmiljø, det frie feltet

- a. Etablere nynorsk litteraturpris.
- b. Lyse ut fylkeskulturpris.
- c. Sikre lik tilgang til rådgjevingstenester innan bygningsvern i heile fylket ved å opprette to nye rådgjevarstillingar på bygningsvern ved Musea i Sogn og Fjordane.
- d. Kartlegge residensordningar for kunstnarar i Vestland og vurdere korleis ordninga kan styrkast /utviklast vidare.
- e. Arkivråd Vestland vil jobbe vidare med å samordne bruken av regionale og nasjonale fellesløysingar.
- f. Arbeide for å gje gode vilkår til det profesjonelle kunstlivet, m.a. for at dei kan utvikle seg i eit internasjonalt kunstliv og marknad.
- g. Bidra til etablering av forskingsnettverk Vestland som fast organisering av forskingssamarbeid mellom musea i Vestland.

7. Kulturmiljø, friluftsliv og natur

- a. Arbeide for at alle kommunar skal omfattast av eit friluftsråd.
- b. Utvikle faglege møteplassar, nettverk og styrke kompetanse om besøksforvaltning og berekraftig friluftsliv.
- c. Arbeide med kunnskapsgrunnlag om regionale friluftsiinteresser.
- d. Slutføre arbeidet med kunnskapsgrunnlag om regionale kulturmiljøinteresser.
- e. Kartlegge og finne fram gode indikatorar for berekraft på kulturfeltet saman med ulike aktørar på området i samarbeid med kommunane og kulturaktørar.
- f. Styrke nasjonalt og internasjonalt kunnskapsarbeid knytt til verdsarven i Vestland.
- g. Legge til rette for deling og samordning av kulturmiljø- og klimadata.
- h. Utvikle faglege møteplassar, nettverk og styrke kompetanse om Grønt vegkart (www.grøntveikart.no).
- i. Samarbeid vidare om utvikling av berekraftig anlegg og grønne arrangement.
- j. Kartfeste ro- og padleruter og legge til rette for gode ro- og padleopplevingar gjennom prosjektet ro- og padleruter Vestland, i samarbeid med kommunane, friluftsråda, Norges Padleforbund og andre relevante aktørar.

8. Kunnskapsutvikling og planlegging

- a. Utarbeide kunnskapsgrunnlag for folkemusikk som grunnlag for politikkutforming.
- b. Utarbeide kunnskapsgrunnlag for regional arrangementsstrategi (idrett) som grunnlag for politikkutforming.
- c. Utvikle kunnskapsgrunnlag for festivalar som grunnlag for politikkutforming.
- d. Utarbeide kunnskapsgrunnlag for bibliotek i samarbeid med kommunar, andre fylkeskommunar og ev. forskingsinstitusjonar.
- e. Samarbeid med Bergen kommune om barnefamiliepanelet - ei omfattande og regelmessig spørjeundersøking om barn og familieane sine fritidsvanar.
- f. Vedta temaplan for bevaring av privatarkiv i Vestland.
- g. Vedlikehalde og publisere kartlegginga av bevarte privatarkiv i Vestland som eit felles og offentleg tilgjengeleg kunnskapsgrunnlag for bevaringsaktørane i Vestland.
- h. Auka satsing på samarbeid om, og formidling av, kulturstatistikk og -kunnskap om Vestland.
- i. Bygnings- og eigedomsdokumentasjon: Gjennomføre prosjektet *Kulturgeografisk registrering - eit Vestlandsarkiv*.

Felles verktøy

Foto: Vidar Herre

Tilskotsordningar i kultursektoren

Avdelinga forvaltar eit breitt spekter av tilskotsordningar som støttar opp om dei ulike måla og delmåla i regional plan for kultur. Det er to hovudformer for tildeling av tilskot: tilskot til drift og tilskot til ulike prosjekt og tiltak. Tilskot til drift utgjer fylkeskommunen sitt viktigaste bidrag til finansieringa av kulturlivet i fylket. Kvar tildeling skal grunnjevast med klar forankring i dei fylkespolitiske målsettingane på kulturområdet. Driftstilskot er knytt til verksemda sine vedtekne føremål og planar. Dei er grunnjevne ut frå i kva grad dei svarar til dei fylkespolitiske målsettingane på feltet. For nokre sentrale regionale institusjonar vert tilskot ytt på grunnlag av ein samarbeidsavtale mellom stat og kommune om fordeling av tilskot til drift, eller slik det er fastsett av rammetilskot frå staten.

Fylkeskommunen forvaltar også fleire statlege tilskot til ulike føremål, til dømes freda kulturminne og fartøy, lokale kulturbygg, friluftsliv og arenaer. Her vert midlane fordelte i samsvar med retningslinjer frå aktuelle organ.

Andre tilskot vert tildelt i samsvar med politisk vedtekne retningslinjer for den enkelte ordninga. Alle tilskotsordningar i fylkeskommunen er utforma og grunnjevne med klar forankring i dei fylkespolitiske målsettingane på kulturområdet. I 2024 vart retningslinjer for fleire av tilskotsordningane justert for å styrke målsettingane i regional plan for kultur. Det vart lagt vekt på samarbeid på tvers, på sosial- og miljøberekraft og på å oppnå hovudmål i regional plan for kultur om at alle skal kunne delta, oppleve og skape.

Foto: Sogn og Fjordane fylkeskommune

Nettverk og partnerskap

Samarbeid og nettverksbygging er eit sentralt tema i regional plan for kultur og i årsplan 2025. Nettverk og partnerskap er eit av dei viktigaste verkøya som fylkeskommunen nyttar for å fremje samarbeid mellom viktige samfunnsaktørar og utvikle vellukka regionale satsingar. Slike partnerskap mellom ulike fagmiljø og kulturaktørar er avgjerande for å byggje og dele kompetanse.

Fylkeskommunen er fagleg involvert i nokre nettverk, og har også koordinerande roller. Andre nettverk og partnerskap vert i hovudsak støtta økonomisk. Vestland har fleire gode faglege nettverk, som bidreg til kunnskapsutveksling og styrkar samspelet innan fleire fagfelt. Dette legg m.a. til rette for tverrkunstnarlege og tverrkulturelle dialogar som styrkar kultursektoren i regionen.

Det er ei utfordring å sikre gode levekår for kunstnarar og kulturarbeidarar på Vestlandet. Bergen og Vestland har vore leiande i å opprette nettverksorganisasjonar som fremjar interesser og utviklar kompetanse for kunstnarar. Organisasjonar som BRAK, Proscen, Tekstallianse, VISP og Harding Puls arbeider for å styrke medlemmene sine mellom anna for å jobbe for å nytte deira kommersielle potensial. Desse får årleg driftsstøtte og sporadisk prosjektstøtte frå Vestland fylkeskommune.

Etablerte nettverk og partnerskap

[Samarbeidskomiteen for frivillighet](#)

Skal styrke og utvikle frivillig sektor i Vestland og er møteplass for deling av erfaringar, ressursar og kunnskap. Det er åtte paraplyorganisasjonar i samarbeidskomiteen, og Vestland fylkeskommune er sekretariat.

[Nynorskfylket Vestland](#)

Nynorskfylket Vestland er eit nettverk som jobbar for auka bruk og fremjing av nynorsk på alle samfunnsområde i Vestland fylke. Det er 21 partnerar representert i dette samarbeidet mellom profesjonelle-, frivillige-, private- og offentlege aktørar. Vestland fylkeskommune er sekretariat.

[Idrettsklynge Vest](#)

Idrettsklynge Vest har som mål å styrke samhandlinga kring idrett, fysisk aktivitet og folkehelse i Vestland gjennom å etablere møteplassar for kompetanseutvikling og -formidling.

[Aktiv saman](#)

Aktiv saman er eit samarbeidsprosjekt om integrering gjennom idrett og friluftsliv mellom idrettskretsen, turlag, fire kommunar og Vestland fylkeskommune

[Polyfon kunnskapsklynge for musikkterapi](#)

Vestland fylkeskommune er medlem av eit nasjonalt samarbeid om musikkterapi/musikk og helse der Universitetet i Bergen ved Griegakademiet har ei koordinatorrolle.

Foto: Martin Magnussen/Vestland fylkeskommune

Relevant kompetanse og kunnskap

Som regional samfunnsutviklar satsar Vestland fylkeskommune på fellestiltak og kompetanseutvikling på kunst- og kulturfeltet og på å utvikle fleire og betre arenaer for samhandling og meningsutveksling. Det skal leggjast til rette for ein kunnskapsbasert kulturpolitikk. Utvikling av oppdatert og utvida kunnskap, i tillegg til formidling av denne kunnskapen er eitt av måla i regional plan for kultur (mål 4.1). Å utvikle kunnskap for å vurdere status og utfordringar på kulturfeltet er ein kontinuerleg prosess. Vi arrangerer eller er medarrangør av fleire konferansar og webinar, og deltar på andre samhandlingsarenaer (mål 4.4).

Kulturutviklinga i Vestland må vere basert på kunnskap gjennom forskning og kunnskapsbaserte arbeidsmåtar. Vi skal satse sterkare på forskings- og utviklingsarbeid (FoU) i kommunane, fylkeskommunen og kultursektoren, og styrkje samarbeidet med akademia (mål 4.2).

Ein stor del av kulturfeltet driv med utviklingsarbeid som ein viktig del av si verksemd. Til dømes er musea i ein prosess der forskning blir ein stadig viktigare del av samfunnsoppdraget deira. Det finst potensial for meir samarbeid og nettverksaktivitet mellom forskarmiljøa og praksisfeltet. Slikt samarbeid kan føre forskingsinstitusjonane tettare på dei faktiske kunnskapsbehova og samstundes bidra til å spreie relevant forskning og ny kunnskap i kulturfeltet.

Etablerede kulturtenester i VLFK

Det kulturelle skulesekken (DKS)

Vestland fylkeskommune har ansvar for å leggje til rette for og formidle kunst- og kulturtilbod til barn og unge gjennom Den kulturelle skulesekken (DKS). Fylkeskommunen forvaltar ordninga, og lagar program for DKS-tilbodet til grunnskulane (med unntak av skulane i Bergen) og til dei vidaregåande skulane i heile fylket.

Det kulturelle skulesekken skal sikre eit mangfald av kunst- og kulturuttrykk som når ut til alle elevar i fylket og fremjar deltaking og inkludering (mål 1.4). For å oppnå dette er det viktig å styrkje samarbeidet mellom kultursektoren og opplæringssektoren, og involvere barn og unge i prosessane (mål 2.1), slik at tilboda vert relevante og integrerte i skulekvardagen (mål 1.3). Samstundes skal ein leggje særleg vekt på rekruttering og bruk av lokale kunstnarar og kulturarbeidarar, for å styrkje den lokale forankringa og stimulere til kunstnarleg utvikling i regionen (mål 3.3). Slik legg ein til rette for breidde, deltaking og eit sterkt lokalt kulturgrunnlag.

Fylkes- og distriktsmusikarane

Fylkes- og distriktsmusikarordningane skal styrkje det profesjonelle og frivillige musikklivet, og sikre tilgang til profesjonelle musikkrefter i alle delar av fylket (mål 1.2).

Ung kultur møtes (UKM)

Fylkeskommunen har ansvar for UKM-ordninga regionalt, følgjer opp og stimulerer til aktivitet i kommunane, arrangerer fylkesfestival og deltek på landsfestivalen med ungdom som har kvalifisert seg gjennom fylkesfestivalen.

UKM er ein inkluderande arena der ungdom frå heile landet møtest for å utforske og dele ulike kulturuttrykk, som musikk, dans, kunst, teater, film og meir. Det er eit viktig teneste for å fremje deltaking, mangfald og inkludering blant barn og ungdom i fylket (mål 1.4 og 2.2). Utan fokus på konkurranse, men med vekt på utvikling, læring og samhald, og medverknad frå ungdomane, bidreg UKM til utvikling av kulturlivet (mål 2.1) og skapar opne og inkluderande kulturarenaer (mål 2.3). Gjennom lokale og nasjonale mønstringar, workshops og samarbeid med frivillige organisasjonar og kulturskular, får ungdom høve til å delta, inspirere andre og utvikle seg sjølv. UKM motverkar utanforskap og legg til rette for at kultur skal vere tilgjengeleg for alle, uavhengig av bakgrunn. Dette bidreg til å styrkje kulturell verdiskaping og rekruttering av lokale talent (mål 3.4) samstundes som det motverkar utanforskap (mål 2.2).

Bibliotekutvikling

Etter Folkebiblioteklova §6 ivaretar fylkeskommunen regionale bibliotekoppgåver og regional bibliotekutvikling. Fylkeskommunen arrangerer kurs og kompetansehevande tiltak for bibliotektilsette i fylket (mål 3.4.), og gjennomfører utviklingsprosjekt i samarbeid med kommunane (mål 1.3 og 2.4). Dette inkluderer tilrettelegging av kompetansehevande nettverk (mål 4.4) og internasjonalt arbeid og prosjekt (mål 4.3). Fylkeskommunen gjev råd til kommunane som bibliotekeigarar og yter fagleg rettleiing og assistanse på bibliotekområdet (mål 1.2).

Regional plan for kultur har som mål å fremje berekraftig kulturell infrastruktur (mål 1.4) og opne, inkluderande kulturarenaer (mål 2.3). Fylkeskommunen administrerer og delfinansierer ei transportordning mellom biblioteka i fylket, i tillegg til digitale bibliotektenester. Tilskot på fagfeltet støtter opp under biblioteket som arena, inkludert mobile bibliotektenester og meirope bibliotek.

Bibliotek skal vere arena for kultur, litteratur og lesing, kunnskaps- og læringsarena, og møtestader og arena for samtale og debatt. Demokrati, deltaking og mangfald (mål 2.1 – 2.4) er berande prinsipp for bibliotektenester og -utvikling i fylket

Arkiv

Arkiva er viktige demokratiske og administrative ressursar for innbyggjarane i Vestland og for Vestland fylkeskommune. Opne og tilgjengelege arkiv bidreg til effektiv sakshandsaming og oppfyller sentrale rettar forankra i Grunnlova gjennom at innbyggjarane kan etterprøve styresmaktene. Gjennom open dokumentforvaltning og tilgjengeleggjering av historisk arkivmateriale frå offentleg og privat sektor i Vestland vert deltakinga og medverknaden i demokratiet vårt styrka (mål 2).

Samarbeid på tvers av aktørar i sektoren, mellom anna gjennom utviklingsprosjekt med mål om å forbetre den digitale infrastrukturen for formidling og tilgjengeleggjering av arkiv, er òg sentralt i arbeidet (mål 2.4). Vestland fylkeskommune har i fleire prosjekt og tiltak ei koordinerande rolle på feltet for å sikre kunnskapsdeling og utvikling av felles tenester aktørane imellom. Det er etablert fire regional fagnettverk for arkiv, privatarkiv, fotobevaring, og tradisjonsmusikkarkiv.

Kunnskapen om Vestland ligg hjå vestlendingen. Derfor er det viktig å stimulere til at frivillige kan bidra inn i arkiva, slik at deira kunnskarar vert tekne vare på for ettertida. Det må satsast på å vidareføre samarbeidet med frivilligheita innan arbeid med lokal historie, tradisjonsuttrykk og kulturminne. Gjennom å både tilby publikumsløysingar i digitale tenester, og opne lesesalar der ein kan møte fagpersonar opnar ein for å utjamne ulikskapen mellom innbyggjarane, og bygge eit likeverdig tilbod til fleire (mål 1.3).

Kulturarv

Vestland fylkeskommune er forvaltingsstyresmakt med mynde heimla i kulturminnelova, og skal ivareta ei rekkje statlege og regionale oppgåver innanfor kulturminnevernet. Mellom desse er m.a. kulturminne i arealplansaker i fylket, forvaltning av freda kulturminne, forvaltning av fylkeskommunale og statlege tilskotsordningar, rettleiing og råd til kommunar, organisasjonar og private eigarar.

Arkeologisk registrering

Arkeologisk registreringane vert gjort for å sikre at viktig kulturminne og kunnskapen dei gir oss om fortida vert tekne omsyn til i samband med utbyggingar og andre tiltak som påverke landskapet (mål 3.2). Dei arkeologiske undersøkingane gir oss ikkje berre ny innsikt i historie og levemåte, men skaper også grunnlag for forskning, formidling og identitetsskaping i lokalsamfunna våre. På denne måten vert kulturarven ein ressurs for heile samfunnet.